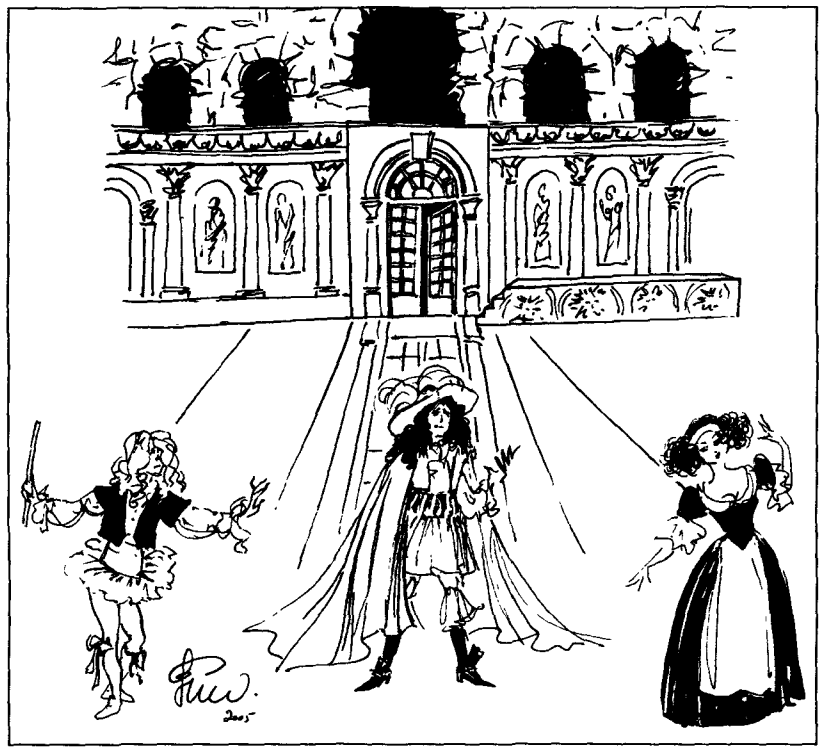
21 Αυγ. 05

Εύκολες και αβασάνιστες λύσεις

Οταν τα προβλέψιμα τερτίπια και η τηλεοπτική ταχύτητα ζαλίζουν - **Κριτική Σπύρος Παγιατάκης**

Μολιέρος
Ο Αρχοντοχωριάτης
Σκηνοθεσία: Βασίλης Παπαβασιλείου

Ηρώδειο, « Ο Αρχοντοχωριάτης» του Μολιέρου σε σκηνοθεσία Β. Παπαβασιλείου. Σκίτσο της Ελλης Σολομωνίδου-Μπαλάνου.

Ο κύριος Ζουρντέν, είναι ένας αμόρφωτος, νεόπλουτος αστός, ο οποίος στην προσπάθειά του να αναρριχηθεί κοινωνικά, το μόνο που επιτυγχάνει είναι απλά και μόνο να γελοιοποιείται, και να γίνεται το θύμα επιτήδειων ξεπεσμένων αριστοκρατών που τον εκμεταλλεύονται για τα λεφτά του.

Πάντως, στην προσπάθειά του να γίνει άρχοντας ο κύριος Ζουρντέν παίρνει τουλάχιστον μαθήματα μουσικής, χορού, φιλοσοφίας και ξιφασκίας. Εστω κι αν είναι μόνο και μόνο γιατί έτσι κάνουν και οι «ευγενείς».

Ο «Αρχοντοχωριάτης» κύριος Ζουρντέν με τον Γιάννη Μπέζο, σημειώνει ο Βασίλης Παπαβασιλείου που μεταποίησε, σκηνοθέτησε και περιφέρει καλοκαιριάτικα ανα την Ελλάδα (σαράντα επτά παραστάσεις σε 41 πόλεις) την κωμωδία του Μολιέρου , «Στήνει μπροστά μας ένα κάτοπτρο για τη ματαιοδοξία και τις φαντασιώσεις μας». Μακάρι να ήταν έτσι! Γιατί η πικρή αλήθεια τουλάχιστον για εμάς τους Νεοέλληνες είναι πιο κοντά σ' αυτά που σημειώνει ο Νίκος Δήμου σ' ένα παλαιότερο μικρό βιβλίο του με τον τίτλο « Η Χαμένη Τάξη» (Εκδόσεις Νεφέλη).

«Παλαιότερα ο αμαθής ντρεπόταν για την αμάθειά του, και ο βάρβαρος για τη χοντράδα του. Κι ας μην έφταιγαν γι' αυτές. Σήμερα δεν νιώθουν πια τις ελλείψεις τους. Δεν αισθάνονται την ανάγκη να βελτιωθούν». Και παρ' όλο που το βιβλιαράκι αυτό έχει κιόλας συμπληρώσει την ηλικία των είκοσι ετών, προσωπικά τείνω να συμφωνήσω με τον συγγραφέα του πως «ουδέποτε το κακό γούστο, η βαναυσότητα, το θράσος, η αμάθεια, είχαν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση!» Ενα γεγονός το οποίο επιβεβαιώνει άλλωστε και η διαβόητη AGB με τις τηλεοπτικές μετρήσεις της.

Μια χαμένη ευκαιρία

Ετσι λοιπόν στην παράσταση, ο νεόκοπος τηλεθεατής απλώς σπάει πλάκα με τα προβλέψιμα τερτίπια του Αρχοντοχωριάτη-Μπέζου, ζαλίζεται από την τηλεοπτική ταχύτητα με την οποία ο σκηνοθέτης Παπαβασιλείου οδήγησε την παράσταση και παρασύρεται από την γενικότερη λαϊκίστικη πλημμυρίδα της παράστασης. Ασφαλώς κι ένας τόσο «παλιός» συγγραφέας όσο ο Μολιέρος (1622-73), δεν είναι δυνατόν ν' ανεβάζεται όπως γινόταν χιλιάδες φορές στο παρελθόν. «Η ποικιλία νέων ιδεών και ομορφιάς που αναδύουν τα έργα του Μολιέρου», έλεγε ο διαλεκτικός Μπέρτολτ Μπρεχτ «μας επιτρέπουν να φέρουμε στο φως τα στοιχεία εκείνα που μιλάνε ακόμα και στη δική μας εποχή». Από το συγκεκριμένο κείμενο δίνονται άπειρες ευκαιρίες στον σκηνοθέτη για να παρουσιάσει σημερινές μας και μάλιστα πολύ αναγνωρίσιμες καταστάσεις, όπως λ.χ. την ξενομανία, τη στενοκεφαλιά, την καχυποψία, την ημιμάθεια. Κι όχι μονάχα να τις παρουσιάσει αλλά και να τις ξεσκεπάσει κι από πάνω, έτσι όπως είναι όλες τους οι αξίες ενός λαϊκισμού ο οποίος έχει κάνει στις μέρες μας τη δική του τηλεοπτική εξόρμηση.

Και ασφαλώς ο καλά μελετημένος Βασίλης Παπαβασιλείου, με την ευκαιρία μάλιστα που διέθετε έναν τόσο ταλαντούχο στάρ της Τι-Βι, σαν τον Γιάννη Μπέζο, θα μπορούσε να «παίξει» με ένα σωρό υπονοούμενα και πονηριές για να δημιουργήσει έναν σπαρταριστό –και κυρίως σημερινό– Αρχοντοχωριάτη. Δεν το έκανε και περιορίστηκε σε μια σκηνοθετική πιλάλα γύρω από έναν protagonista assoluto, ο οποίος με τη σειρά του είχε επιστρατεύσει όλες τις αβανταδόρικες ερμηνευτικές ευκολίες του. Γενικά ήταν μια παράσταση των εύκολων κι αβασάνιστων λύσεων.Κρίμα! Στην ίδια γραμμή της έλλειψης σκεπτικού ήταν και τα εικαστικά της παράστασης από την Μαρί-Νοέλ Σεμέ:

Ανομοιογένεια μεταξύ του ιχνογραφημένου ασπρόμαυρου σκηνικού και των ατάκτως παρδαλών κουστουμιών. Στα θετικά, χαριτωμένα ήταν τα «τούρκικα» της διασκευής του Βασίλη Παπαβασιλείου, και συμπαθητική η ελαφρώς ανάλατη μουσική του Βασίλη Παπαβασιλείου. Σεμνή επίσης κι η χορογραφία γι' αρχάριους χορευτές του Χάρη Μανταφούνη.

Οι ερμηνείες

Η Ναταλία Τσαλίκη ως νευρωτική κυρία Ζουρντέν απέφυγε να ξεθάψει κάποια σημάδια ενός χαρακτήρα της απατημένης γυναίκας, περιοριζόμενη στον τύπο και μόνο στον τύπο της προδομένης. Ο πιο σύγχρονος χαρακτήρας της παράστασης ήταν ο Δοράντης του Περικλή Μουστάκη. Και τόσο η Ελένη Κοκκίδου όσο και η Νίκη Παλληκαράκη και Κίκα Γεωργίου διέθεσαν ευφραντικά τους απαιτούμενους νεανικούς χυμούς στις σουμπρέττες που υποδύθηκαν.

Στους διπλούς, τριπλούς τους ρόλους οι Κωστής Δαμάκης και Αλέξανδρος Παρίσης υπήρξαν από σβέλτοι μέχρι απολαυστικοί. Και ο χοροδιδάσκαλος του Γιώργος Ψυχογιός είχε την ξεπερασμένη κωμική αντίληψη για τους καλλιτέχνες του κλασικού χορού – εδώ όμως μάλλον φταίει ο σκηνοθέτης. Τι άχαροι που φαντάζουν αλήθεια πλέον όλοι οι γλυκεροί ρόλοι των παλιών ζεν πρεμιέ.... Πάλι καλά τα κατάφερε ο Γιώργος Γλάστρας με τον Λεοντή. Με ασύγκριτα πλουσιότερο υλικό στη διάθεσή του ο Χρόνης Παυλίδης ήταν εξίσου ικανοποιητικός τόσο ως δάσκαλος της ξιφασκίας όσο και ως προλετάριος Κοβιέλος.

AUG. 05